

NOKUTs tilsynsrapporter

Kornproduksjon og driftsledelse

ORME fagskole

August 2013

Utdanningssted:	ORME fagskole / Skjetlein Grønt kompetansesenter
Utdanningstilbud:	Kornproduksjon og driftsledelse
Dato for vedtak:	15. august 2013
Fagskolepoeng:	60
Sakkyndige:	Hans Christian Endrerud og Solveig Skogs
Saksnummer:	13/196

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er tilstede for videre behandling jevnfør NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning», kapittel 4. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstill forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot 17 likeverdige faglige kriterier nedfelt i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Rådgiver Solveig Skogs, Norges Bondelag
- Førsteamanuensis Hans Christian Endrerud, Høgskolen i Hedmark

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningstilbudet slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

Oslo, 15. august 2013

Terje Mørland
direktør

Innhold

Forord	i
1 Informasjon om søkeren.....	1
1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet	1
2 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet.....	2
2.1 Oppsummering	2
2.2 Læringsmål og kvalifikasjoner	2
2.3 Faglig innhold.....	5
2.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer.....	7
2.5 Eksamen og vitnemål.....	10
2.6 Infrastruktur	11
2.7 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige	13
3 Vedtak	14
4 Dokumentasjon	14
Vedlegg 1:.....	15
Vedlegg 2:.....	16

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet

ORME fagskole søkte NOKUT 15. februar 2013 om godkjenning av fagskoleutdanningen *kornproduksjon og driftsledelse*. Utdanningstilbudet er et ettårig tilbud som gis på deltid over to år. Undervisningen vil gis nettbasert med samlinger, og det er søkt godkjenning for inntil 25 studenter.

Søker har allerede flere godkjente fagskoletilbud:

- Anlegg
- Automatisering
- Bygg
- Datateknikk, drift og sikkerhet
- Eldreomsorg
- Elektronikk
- Elkraft
- Energiledelse
- Kreftomsorg og lindrende pleie
- Maskinteknisk drift
- Mekatronikk
- Miljøarbeid overfor personer med funksjonsnedsettelse
- Møbel og innredning
- Prosessteknikk
- Psykisk helsearbeid
- Rehabilitering
- Sveiseteknikk

Tilbyders interne system for kvalitetssikring ble godkjent av NOKUT i vedtak av 25. juni 2010. Styringsordning og reglement ble funnet tilfredsstillende i vedtak av 30. august 2011, NOKUTs saksnnummer 11/83-11.

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, www.orme.no. Tilbyder gir ikke informasjon om utdanningstilbudet som de har søkt godkjenning for på hjemmesidene. Det som står på hjemmesidene om tidligere godkjente tilbud og opptakskrav til utdanningene samstemmer med den informasjon NOKUT har. Hjemmesidene inneholder ikke informasjon som kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet.

Forutsetningene er til stede for videre behandling, jf. NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning» (NOKUTs retningslinjer), kapittel 4.

2 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet

Kriteriene i dette kapitlet, 1-18, er likeverdige. Det vil si at de sakkyndige må finne at alle kriteriene er tilfredsstillende oppfylt for at utdanningstilbudet skal kunne godkjennes som fagskoleutdanning. Kriteriene står skrevet i NOKUTs retningslinjer kapittel 7. Kriterium 5, om nasjonale krav, er irrelevant og derfor ikke vurdert.

2.1 Oppsummering

Søknad om godkjenning av utdanningstilbudet *kornproduksjon og driftsledelse* er godt gjennomarbeidet. Studieplan og øvrige vedlegg gir en god dokumentasjon av den planlagte utdanningen. Vi mener at *Agrotekniker kornproduksjon og driftsledelse* er en god tittel for den som har fullført studiet.

Læringsmål og faglig innhold henger godt sammen er relevant for norsk landbruk og tilpasset fagskolenivået. Undervisningsformer og faglig opplegg er godt egnet for å nå målene. Personale, lokaler, faglig nettverk og tilgang på biblioteks- og IKT-tjenester er egnet for å gjennomføre undervisningen på en god måte.

Vi anbefaler at *kornproduksjon og driftsledelse* godkjennes.

2.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

2.2.1 Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

I søknaden angis utdanningens navn som *kornproduksjon og driftsledelse*. Navnet begrunnes med at fagskoletilbudet gir en grunnleggende opplæring i driftsledelse og økonomi, med fokus på kornproduksjon.

I studieplanen angis i oppsummeringen og kapittel 1.6 at: «*Etter fullført studium oppnår man tittelen Agrotekniker kornproduksjon og driftsledelse*».

Vurdering

Navnet *kornproduksjon og driftsledelse* er dekkende for utdanningens innhold, og angir på kortest mulig måte hva utdanningen handler om.

Vi mener at en tittel etter endt utdanning kan være viktig for statusen til fagskoleutdanninger. *Agrotekniker kornproduksjon og driftsledelse* er en god tittel for den som har fullført dette studiet.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.2 Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Hovedmål med utdanningen innen kornproduksjon og driftsledelse angis slik:

«Studentene skal etter endt utdanning kunne forvalte landbruksforetak både i forhold til egne og samfunnets behov, og gi gode råd ut fra framtidsrettede krav til agronomi, miljø og økonomi.»

I tillegg til hovedmålet utdypes det som studentene skal kunne etter gjennomført ettårig fagskole i fire punkt. Det fokuseres på:

- Ledelse og drift av landbruksforetak med hovedvekt på kornproduksjon
- Planer og styringsverktøy
- Kommunikasjon og rådgiving
- Trygg mat og bærekraftig matproduksjon.

Læringsutbyttet er konkretisert fordelt på kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, synliggjort i en skjematisk oversikt.

Vurdering

Oversikten over læringsutbytte gir, etter vår mening, en god beskrivelse av de kvalifikasjoner studenten forventes å oppnå etter å ha fullført utdanningen.

Det ser ut til å være en korrekturfeil i tredje strekpunkt som angir hva studentene skal kunne etter gjennomført utdanning, det er enten noe som mangler, eller et «både» for mye i setningen.

Slik mål og læringsutbytte er beskrevet, mener vi at utdanningen ligger på et nivå som er høyere enn for tilsvarende fag i utdanningsprogram naturbruk i videregående skole.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør korrigere teksten i tredje strekpunkt som angir hva studentene skal kunne etter gjennomført ettårig fagskole (stryke ordet «både» eller legge til tekst til slutt i setningen).

2.2.3 Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv.»

Presentasjon

Søker viser til at landbruk er kompetansekrevende, at bonden trenger agronomisk og bedriftsøkonomisk kompetanse og stiller høye krav til kompetanse hos rådgivere og andre. Det vises også til at *St.meld.nr. 9 (2011-2012) Landbruks og matpolitikken (Landbruks- og matmeldinga)* fokuserer på å øke norsk matproduksjon og produktivitet og at dette forutsetter oppdatert og praktisk anvendbar kunnskap.

Som bakgrunn for denne fagskoleutdanningen viser søker også til at fylkeskommunen i forvaltningsreformen har fått et utvidet ansvar for rekruttering, likestilling og kompetanseheving på landbruks- og matområdet. Fylkeskommunens ansvar for videregående opplæring og fagskole gir mulighet for å utvikle en helhetlig utdannings- og kompetansopolitikk. Søker angir at man har tatt avgjørelsen om å etablere et fagskoletilbud innen kornproduksjon og driftsledelse sammen med representanter for landbruksnæringen, Fylkesmannen og fylkeskommunen i Sør-Trøndelag, for å dekke et regionalt kompetansebehov.

Søker angir at man har valgt å bruke deler av innholdet i fagskoletilbudet *planteproduksjon og driftsledelse* ved Fagskolen Innlandet ut fra et ønske om å etablere en felles nasjonal struktur for fagskoletilbud i landbruksfag.

Vurdering

Søker sannsynliggjør utdanningstilbudets relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv på en god måte. Utdanningen synes relevant for landbruket i regionen og ut fra landbruksmeldingens formuleringer om kompetanse som trengs for å øke matproduksjonen.

Vi ser positivt på at man samarbeider med andre tilbydere for å utvikle en felles struktur for fagskoletilbud i landbruksfag.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.4 Opptakskrav (kriterium 4)

«Opptakskravet skal samsvare med det faglige innholdet og de læringsmål som utdanningstilbudet bygger på.

- Utdanninger i fag/fagområde som på videregående opplæringsnivå ender med fag- eller svennebrev eller yrkeskompetanse, skal på fagskolenivå bygge på fag- eller svennebrevet, yrkeskompetansen eller tilsvarende realkompetanse.

- Realkompetansevurdering av søkere skal skje etter gitte retningslinjer som inneholder informasjon om hvilke fag og kvalifikasjoner i det formelle opptaksgrunnlaget som vurderes og hvordan nivået på kvalifikasjonene i realkompetansesammenheng fastsettes.»

Presentasjon

Ordinært opptakskrav angis som fullført treårig videregående opplæring innenfor naturbruksprogrammet i videregående skole, unntatt fiske og fangst, akvakultur og reindrift.

For å tas opp etter realkompetansevurdering må søker ha minst 5 års relevant yrkespraksis, eller skolegang som gir kompetanse likeverdig med det ordinære opptakskravet innen kornproduksjon og økonomi, vurdert opp mot Vg3-nivå. I tillegg må det dokumenteres tilstrekkelig grunnlag i felles allmenne fag, tilsvarende Vg1 og Vg2 i yrkesfaglige utdanningsprogram.

Studenter som kan dokumentere at de har tilsvarende emne fra før kan søke fritak fra et eller flere emner i studiet.

Vurdering

Både ordinært opptakskrav og opptak etter realkompetansevurdering er godt beskrevet. Vi mener at opptakskravene er vel egnet som bakgrunn for å studere kornproduksjon og driftsledelse på fagskolenivået.

De programområder som omfattes av det ordinære opptakskravet er både treårige skoleløp og fireårige utdanninger med to års læretid etter to år i skole. Ordet «treårig» bør derfor fjernes i ordinært opptakskrav.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør stryke ordet «treårig» i ordinært opptakskrav.

2.3 Faglig innhold

2.3.1 Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Navnet på studiet brukes konsekvent i både studieplan og søknadsskjema. Målene er mer detaljert beskrevet i studieplanen enn hva som fremkommer i søknadsskjemaet, under kriterium 2.

Omfanget av studiet er i alt 1650 timer, fordelt på fire emner kalt emne 1, 2 og 3, samt emne 4 som er et hovedprosjekt. Fordelingen på fagskolepoeng er henholdsvis 21, 14 og 17 for de tre første emnene, og 8 fagskolepoeng på hovedprosjektet.

- Emne 1 er driftsledelse og økonomi, med hovedvekt på økonomiske emner, regnskapsanalyse, ledelse og næringsutvikling/-etablering
- Emne 2 inneholder temaer innen jord- og plantekultur, der fokus er både innen ulike jordrelaterte temaer, næringsstofftilførsel, generell plantekultur, plantevern, skadegjørere og maskinteknikk
- Emne 3 inneholder kornproduksjon mer spesifikt, og inneholder korndyrking i en historisk sammenheng, rammevilkår for korndyrking, plantevern og skadegjørere i korn, plantevalg og agronomi, økologi, tekniske emner innen feltmekanisering og bygningsteknikk, virkemidler og søknadsrutiner
- Emne 4 er et avslutningsemne, med et fordypningsemne som inneholder flere vurderingskriterier.

Arbeidsformene er godt beskrevet og synliggjort i studieplanen, og omfatter både undervisning/veiledning på samlinger, veiledning i basisgrupper, veiledning via fjernundervisning, selvstudier og arbeid med oppgaver/rapporter. Det faglige innholdet er godt begrunnet gjennom planen. De ulike fagdelene i studiet er godt sammenkoblet, og gir en god helhet i faglig innhold og struktur.

Vurdering

Planen er grundig utarbeidet og er godt egnet til å gi studentene informasjon om hva utdanningen går ut på. Målene er oppført på en god og hensiktsmessig måte. Omfanget på studiet beskrives på en forståelig, troverdig og god måte. Normert arbeidsmengde er innenfor normal arbeidsmengde for et studium av denne typen.

På side 19 i studieplanen ser det ut å være en feilskrivning når det gjelder arbeidsmengde for hovedprosjektet, der antall fagskolepoeng for hovedprosjektet angis til 6. På side 5 og side 14 i studieplanen angis hovedprosjektet med 8 fagskolepoeng, dette går opp med 60 fagskolepoeng for hele studiet.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør korrigere fagskolepoeng for hovedprosjektet på side 19 i studieplanen fra 6 til 8 fagskolepoeng.

2.3.2 Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Presentasjon av læringsmål, relevans og plan for utdanningstilbudet er beskrevet under kriterium 2, 3 og 6.

Vurdering

Vi mener at innholdet i planen er dekkende og relevant for å nå læringsmålene, og at utdanningen er aktuell i forhold til utviklingen innen planteproduksjon og driftsledelse innen norsk landbruk.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

2.4.1 Undervisningsformer og arbeidsmetoder (kriterium 8)

«Undervisningsformer og arbeidsmetoder skal være tilpasset opptakskrav og mål.

- Lærernes undervisningsformer og studentenes arbeidsmetoder skal være varierte og bygge på den modenheten studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående opplæring. Alle former og metoder skal beskrives, herunder tilrettelegging for og gjennomføring av e-læring og fjernundervisning.»

Presentasjon

Det legges opp til allsidige undervisningsformer og arbeidsmetoder. Undervisningen på samlinger er delvis lagt opp som dagsamlinger som også videooverføres/streames, og tredagerssamlinger med mer praktisk rettet undervisning. Videre skal det i studiet brukes veiledning i faste basisgrupper på 4-6 studenter, som knyttes opp med videooverføring. Kommunikasjon og veiledning via videooverføring/Skype og læringsplattform brukes også. Eget arbeid er tidsmessig den største delen av studiet.

Vurdering

De ulike undervisningsformene og arbeidsmetodene er godt egnet for dette studiet, og vektningen av de ulike formene er godt tilpasset hovedmålene i utdanningen.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.4.2 Det pedagogiske opplegget (kriterium 9)

«Det pedagogiske opplegget skal sørge for oppfølging av studentene både som gruppe og som individ og skal så langt det er mulig og rimelig, tilrettelegges etter enkeltstudenters særskilte behov.»

Presentasjon

Det presenteres en rekke ulike arbeidsformer for å nå målet med utdanningen. Studentene har en viktig rolle i å nå egen læring, der studentaktive læringsformer fremheves. Problembasert læring som læringsmetode er spesielt beskrevet.

Veiledningssamtaler tilbys med 10 timer per semester for hver student. Teoriundervisningen blir tatt opp og gjort tilgjengelig på nett som hjelp for repetisjon og som støtte for studenter med lærevansker, for eksempel dysleksi. I oversikt over undervisningspersonell angis at man har fast ansatt spesialpedagog.

Vurdering

Toveis videokonferanse muliggjør umiddelbar dialog. Det er ikke oppgitt responstid ved bruk av læringsplattform. Ettersom tilbyder har erfaring med denne typen pedagogisk opplegg ser vi det som naturlig at man har innarbeidet rutiner for responstid. Det er ikke oppgitt noe om tilrettelegging av eksamen for studenter med for eksempel dysleksi, med fast ansatt spesialpedagog forutsetter vi likevel at tilrettelegging kan gjøres ved behov.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør:

- Informere om responstid ved bruk av læringsplattform
- Informere om muligheter for tilrettelegging av eksamen

2.4.3 Praksis (kriterium 10)

Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Utdanningen inneholder ikke praksis.

2.4.4 Undervisningspersonalets størrelse (kriterium 11)

«Undervisningspersonalet må være stort nok og stabilt nok til å gjennomføre fastsatt undervisning.»

Presentasjon

Total årsverksinnsats for undervisningspersonalet tilknyttet utdanningstilbudet er 1,8 årsverk. Det er 6 studenter per faglærer. Som begrunnelse for at undervisningspersonalet er stort og stabilt nok angis at man for dette studiet har tilgang til bruk av personale ved Skjetlein Grønt kompetansesenter, i tillegg til personale ved Meldal og Orkdal videregående skoler. Vedlagt søknaden er også en omfattende oversikt over samarbeidspartnere, oversikt over aktører som inngår i Skjetlein Grønt kompetansesenter samt brev fra Landbrukssenteret Midt og Norsk Landbruksrådgiving Sør-Trøndelag, som begge angir at man vil kunne gå inn med lærekrefter.

Vurdering

Vi vurderer undervisningspersonalet til å være stort nok. Samarbeidet med landbruksmiljøene sikrer stabilitet til å gjennomføre undervisningen.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.4.5 Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner, utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Forskrift om lærer- og instruktørkompetanse ved ORME fagskole er vedlagt søknaden. I forskriften angis krav til både formell kompetanse og realkompetansevurdering. Lærere skal som hovedregel ha pedagogisk utdanning. Lærere som skal undervise i emne relatert til en studieretning skal ha minimum bachelorutdanning i faget og bør ha erfaring fra området.

Oversikt over undervisningspersonell tilknyttet *kornproduksjon og driftsledelse* viser at lærerne har bachelor- eller masterutdanning, lang yrkeserfaring, digital kompetanse, og at de fleste har pedagogisk utdanning. Mange av lærerne har yrkeserfaring fra Norsk Landbruksrådgiving Sør-Trøndelag.

Vurdering

Vi mener at de krav som stilles i forskrift om lærer- og instruktørkompetanse ved ORME fagskole sikrer at undervisningspersonalet har kvalifikasjoner til å gi undervisning i henhold til studieplanen. De lærere som er tilknyttet utdanningen har kompetanse i henhold til kravene i forskriften.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.5 Eksamen og vitnemål

2.5.1 Eksamens- og vurderingsordningene (kriterium 13)

«Eksamens- og vurderingsordningene skal være tilpasset utdanningstilbudet og dets mål.»

Presentasjon

Vurderingsarbeidet er todelt, vurdering underveis i studiet som hjelp i det videre arbeidet og sluttvurdering som munner ut i et formelt vitnemål.

Emne 1, 2 og 3 har skriftlig eksamen, mens det i emne 4 (hovedprosjektet) er en delt karakter mellom en underveisevaluering (30 %) og muntlig eksamen med presentasjon (70 %). Det settes opp en slutt karakter basert på en vektning mellom de tre første emnene (50 %) og hovedprosjektet (50 %). Vurderingsformen er bokstavkarakterer A til F. Det fremgår tydelig hva som er tellende i vurderingene.

Vurdering

Vurderingsformene er godt egnet for studiet.

Det er en skjevhet mellom fagskolepoengene i de ulike emnene og vektningen på slutt karakteren. De tre første emnene er på i alt 52 fagskolepoeng, og teller 50 % på slutt karakteren. Hovedprosjekt (emne 4) er på 8 fagskolepoeng, og teller også 50 % på slutt karakteren. Ettersom studenten skal bruke oppnådd kompetanse fra hele studieområdet i det tverrfaglige hovedprosjektet mener vi at vektningen av slutt karakteren kan være OK.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.5.2 Sensorenes kvalifikasjoner (kriterium 14)

«Sensorer skal ha kvalifikasjoner som sikrer at vurderingen av studentene skjer på en upartisk og faglig betryggende måte.»

Presentasjon

Forskrift om sensorkompetanse ved ORME fagskole er vedlagt søknaden. I forskriften angis krav til både faglig fordyping og realkompetansevurdering. Aktuelle sensorer er tatt med sammen med oversikt over undervisningspersonell. Sensorene har masterutdanning og yrkeserfaring fra Norsk Landbruksrådgiving Sør-Trøndelag.

Vurdering

Vi mener at sensorene har kvalifikasjoner som sikrer en faglig god vurdering av studentene. Selv om både faglærere og sensorer har tilknytning til Norsk Landbruksrådgiving Sør-Trøndelag forutsetter vi at vurderingen vil kunne gjennomføres på en upartisk måte.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.6 Infrastruktur

2.6.1 Undervisningslokalene (kriterium 15)

«Lokalene inklusive spesialrom, utstyr og infrastruktur skal være tilstrekkelige i antall og størrelse til at undervisningen kan gjennomføres som forutsatt.

- Det gjelder både egne og leide lokaler. Utrustningen må være slik at den bidrar til å yrkesrette utdanningstilbudet.»

Presentasjon

Teoriundervisningen skjer i lokaler ved ORME (Orkdal vgs. og Meldal vgs.) og Skjetlein vgs., som er godkjente for undervisningsformål.

Alle undervisningsstedene har videokonferanserom med dobbel skjerm. I tillegg har man flyttbart utstyr for videokonferanse. Man har også tilgang til andre undervisningsrom/grupperom etter behov samt diverse laboratorier og rom for praktisk arbeid. Til den praktiske undervisningen vil man i første rekke bruke utstyr og uteareal ved Skjetlein vgs.

Vurdering

Det finnes tilstrekkelig antall lokaler, utstyr og infrastruktur for å gjennomføre den teoretiske undervisningen som forutsatt. Utstyr og uteareal ved Skjetlein vgs. som skal brukes i den praktiske undervisningen er ikke nærmere beskrevet. Ut fra at dette er en naturbruksskole med landbruksutdanning forutsetter vi at også utstyr for praktisk undervisning er tilstrekkelig.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.6.2 IKT-tjenester (kriterium 16)

«Tilbyders IKT-tjenester må ha tilstrekkelig kvalitet og omfang til at opplæringen kan gjennomføres som forutsatt.»

Presentasjon

Alle studiestedene er del av Sør-Trøndelag fylkeskommune og bruker fylkeskommunens datanett.

Studenter og lærere har på alle stedene tilgang til datanett med stor kapasitet. Det forutsettes at studentene har egne PC-er og tilgang til Internett. Ved behov kan studentene også bruke PC i bibliotekene.

Studiestedene har omfattende erfaring med undervisning via datanett og videokonferanse. Det blir gjort opptak av samtlige forelesninger i fagskolen og opptakene blir gjort tilgjengelige for studentene.

I oversikt over undervisningspersonell angis at en lærer har spesielt god digital kompetanse.

Vurdering

Ettersom studiestedene bruker fylkeskommunens datanett, har lang erfaring med bruk av IKT i undervisningen og har lærer med spesielt god digital kompetanse, mener vi at IKT-tjenestene er av tilstrekkelig kvalitet og omfang til at opplæringen kan gjennomføres som forutsatt.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.6.3 Tilgang på aktuell informasjon (kriterium 17)

«Studentene og lærerne må ha god nok tilgang på tjenester som sikrer aktuell informasjon.»

Presentasjon

Både ORME og Skjetlein har gode bibliotek tjenester og fulltids bibliotekar. Studenter kan få hjelp fra bibliotekene med bestilling av litteratur, søk i databaser med mer.

Det abonneres på elektroniske ressurser i aktuelle fag etter behov. Disse ressursene blir gjort tilgjengelige for studentene.

Vurdering

Vi mener at det at studiestedene har gode bibliotek tjenester, fulltids bibliotekarer og abonnerer på elektroniske ressurser etter behov, vil sikre at studenter og lærere tilbys god nok tilgang på aktuell informasjon.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.6.4 Faglig samarbeid (kriterium 18)

«Tilbyder skal ha lokalt eller regionalt samarbeid med yrkesfeltet, eller være med i faglige nettverk som knytter utdanningstilbudet opp mot samfunns- og næringsliv.»

Presentasjon

I studieplanens kapittel 1 *Bakgrunn for fagskoleutdanning i kornproduksjon og driftsledelse* angis at beslutningen om å etablere utdanningstilbudet er tatt av ORME fagskole og Skjetlein Grønt kompetansesenter, i samarbeid representanter fra landbruksnæringen, fylkesmannen og fylkeskommunen i Sør-Trøndelag.

Samarbeid med yrkesfeltet dokumenteres med brev fra Landbrukssenteret Midt og Norsk Landbruksrådgiving Sør-Trøndelag og oversikt over miljøer tilknyttet Skjetlein vgs og Skjetlein Grønt kompetansesenter.

Vurdering

Vi mener at tilbyder har et godt nettverk for samarbeid med yrkesfeltet.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.7 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder bør:

- Korrigere teksten i tredje strekpunkt som angir hva studentene skal kunne etter gjennomført ettårig fagskole (stryke ordet «både» eller legge til tekst til slutt i setningen) (kriterium 2)
- Stryke ordet «treårig» i ordinært opptakskrav (kriterium 4)
- Korrigere fagskolepoeng for hovedprosjektet på side 19 i studieplanen fra 6 til 8 fagskolepoeng (kriterium 6)
- Informere om responstid ved bruk av læringsplattform (kriterium 9)
- Informere om muligheter for tilrettelegging av eksamen (kriterium 9)

Tilbudet anbefales godkjent.

3 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av utdanningstilbudet *kornproduksjon og driftsledelse*, fjernundervisning 60 fagskolepoeng (et år på heltid / to år på deltid), ved ORME Fagskole, som oppfylt.

Vedtaket gjelder utdanningstilbudet slik det fremgår i søknaden av 15. februar 2013.

Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56
- Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26.01.2009

4 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- Søknad fra ORME fagskole, datert 15. februar 2013, om godkjenning av fagskoleutdanningen *kornproduksjon og driftsledelse*. Tilbudet er ettårig på heltid og gir 60 fagskolepoeng. Undervisningen blir gitt som fjernundervisning, to år på deltid. NOKUTs saksnummer: 13/196-12.

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

- **Rådgiver Solveig Skogs, Norges Bondelag**
Skogs er utdannet landmester fra Sveriges landbruksuniversitet innenfor planteproduksjon og driftsledelse. Hun har bred landbruksbakgrunn, og har vært med i diverse råd og nettverk i forbindelse med blant annet behov for kompetanse i landbrukssektoren. Skogs har arbeidet i Norges Bondelag siden 1998, og er her rådgiver med ansvar for kompetanse og utdanningsbehov i landbruket, både på sekundært og tertiært nivå. Fra 2012-2016 sitter hun i faglig råd for naturbruk, der hun er representant for arbeidsgiverorganisasjonen Spekter. Hun har også selv deltatt i driften av en gård med kornproduksjon i ca. 20 år.
- **Førsteamanuensis Hans Christian Endrerud, Høgskolen i Hedmark**
Endrerud har siden 2008 vært ansatt som førsteamanuensis ved Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag, Institutt for jordbruksfag, ved Høgskolen i Hedmark. Han er utdannet sivilagronom og dr.scient i landbruksteknikk. Sistnevnte grad ble finansiert av Norges Forskningsråd og Kverneland ASA, og avhandlingen hadde tittelen «Coulter and seeding units in reduced soil tillage». Han har undervisningserfaring fra bachelorgradsnivå, samt etter- og videreutdanning, innenfor fagområdet for det omsøkte studiet. Av emner han har undervist i, kan nevnes landbruksteknikk og agronomi, feltmekanisering, våronn, feltmekanisering, høstonn, entreprenørskap, HMS ved bruk av landbruksmaskiner, traktorteknikk og postharvest teknologi. På Høgskolen i Hedmark har han også vært involvert i utvikling av blant annet årsenhet i landbruksteknikk og to bachelorgradsstudier i henholdsvis landbruksteknikk og agronomi.

De sakkyndige har erklært at de ikke har tilknytninger til utdanningstilbudet eller tilbyder, som gjør dem inhabile til oppdraget.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.

Vedlegg 2:

Mandat for sakkyndige til faglig vurdering av søknad om godkjenning av utdanningstilbud

1. Det skal foretas en faglig vurdering av søknad om fagskolegodkjenning for utdanningstilbudet *kornproduksjon og driftsledelse* ved ORME fagskole.
2. Den faglige vurderingen skal foretas i henhold til kapittel 7 Standarder og kriterier for godkjenning av utdanningstilbud i Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.
3. Kriteriene, 1 – 18, er likeverdige og må vurderes som tilfredsstillende i forhold til et minimum av hva som forventes av kvalitet i fagskoleutdanning.
4. Den sakkyndige vurderingen baseres på tilbyders søknad og annet relevant skriftlig materiale som anses som nødvendig for faglig vurdering.
5. De sakkyndige skal ikke vurdere faglig kriterium 5.
6. Vurderingene må gis en tydelig begrunnelse og en entydig konklusjon og nedfelles skriftlig.
7. Den faglige vurderingen skrives inn i en rapport sammen med NOKUTs egen vurdering av styringsordning, reglement og kvalitetssikringssystemet. Det skrives en rapport for hvert utdanningstilbud. Rapporten danner grunnlag for NOKUTs vedtak.
8. Sakkyndig kan bli pålagt å utføre en tilleggsvurdering av søkers kommentar til den faglige vurderingen. Både søkers kommentar og eventuell sakkyndig tilleggsvurdering inngår i NOKUTs beslutningsgrunnlag.
9. Sakkyndig arbeider på oppdrag fra NOKUT og skal dermed ikke diskutere vurderingen i media eller med søker før vedtak er fattet.

NOKUTs godkjenning av fagskoleutdanning er hjemlet i:

- Lov om fagskoleutdanning av 20.06.2003 nr. 56
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning datert 26.01.2009